

Monumentnummer*: 515653

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 18 december 2006
Kadaster deel/nr 82843/131

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*		
Heemstede	Heemstede	Noord-Holland		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Heemstede	C			4267
Heemstede	C			5937
Heemstede	C			5936
Heemstede	C			5054
Heemstede	C			4113
Heemstede	C			4056
Heemstede	C			5079
Heemstede	C			4112
Heemstede	C			4109
Bennebroek	A			4153
Heemstede	C			5053
Heemstede	C			4111
Heemstede	C			5202
Heemstede	C			4110
Heemstede	C			5330
Bennebroek	A			4494
Heemstede	C			4268
Heemstede	C			5331
Bennebroek	A			4495

Omschrijving**

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG van de historische buitenplaats Hartekamp is te onderscheiden in die rondom het hoofdgebouw (westzijde Herenweg I) en de overtuin (oostzijde Herenweg II).

I. De parkaanleg ten westen van de Herenweg vertoont een tweetal hoofdelementen, te weten het monumentale open voorterrein met daarin de rondgaande toegangslaan door tuinarchitect L. Springer aangelegd en het door tuinarchitect J.D. Zocher sr. in landschappelijke stijl aangelegde deel achter het huis, waarin de grote cirkelvormige vijver het bindend element vormt. Hierbinnen worden restanten van de 17de en 18de-eeuwse aanleg aangetroffen en een drietal kleinere deeltuinen uit het begin van de 20ste eeuw. Van de oorspronkelijk 17de-eeuwse aanleg van de buitenplaats resteert de zuidgrens met de grenssloten, die nog altijd een grillig verspringend verloop hebben. In het nagenoeg uiterste zuidwesten hiervan is een verhoging zichtbaar. Dit is het restant van de 18de-eeuwse heuvel die hier aangelegd was om het doolhof te kunnen overzien. Recent is de zichtas van het huis naar de Leidsevaart weer opengelegd. Het voorterrein, mogelijk ook door Zocher in landschappelijke stijl getransformeerd, vertoont een open karakter met een weids grasveld, waarin langs de randen enkele boomgroepen en solitaires. De oprijlaan, door Springer in 1902 aangepast aan de nieuwe vleugels van het huis vertoont de vorm van een halve ellips met aan beide zijden een identieke hekpartij. Het park achter het huis is aangelegd rondom de grote cirkelvormige slingervijver. In het midden hiervan bevindt zich een eiland, dat aan de westzijde met een nog oorspronkelijk hek afsluitbaar bruggetje toegankelijk is. Rondom de vijver is een stelsel van slingerpaden. Door het gehele park, voor en achterzijde worden veel oude bomen aangetroffen o.a. eiken, linden en platanen. Voorts zijn er een drietal kleinere deeltuinen, waarvan er twee door tuinarchitect H.A.C. Poortman zijn aangelegd. In 1909 werd even ten noordwesten van het huis de pergola gebouwd en werd dit deel in samenhang met de orangerie opnieuw ingericht. Het bestaat uit een rechthoekig gazon, omgeven door een wandelpad en ingedeeld met enkele halfronde taxushagen, waarbinnen een zitbank staat opgesteld. Een tweede door Poortman aangelegde tuin bevindt zich direct ten zuiden naast het huis. De oorspronkelijke aanleg met een rosarium is verdwenen, maar de door een haag omgeven tuin is nog goed herkenbaar. Tenslotte bevindt zich een derde, vermoedelijk in de jaren 1930 aangelegde tuin ten noorden van de slingervijver. Deze bestaat uit een kleinschalige aanleg met een gevarieerde heesterbeplanting: het oostelijk deel heeft een aaneengesloten beplanting waartussen enkele smalle kronkelpaden met flagstones begeleid door rotsblokken en een zitje (bank) - en het westelijk deel met een verdiept rechthoekig grasveld omgeven door een muurtje van flagstones.

II. De parkaanleg ten oosten van de Herenweg, de Overtuin, vertoont zich landschappelijk gezien in twee delen. Het noordelijk sterk geaccidenteerd en beboste deel en het zuidelijke, lager gelegen vlakke deel met enkele open ruimtes alwaar ook de moestuinen waren gesitueerd. In beide delen worden nog sporen van de 18de-eeuwse aanleg binnen het latere verlandschappelijke park aangetroffen. In de eerste plaats is de oudste aanleg van de hoge heuvel - waarop oorspronkelijk het tuinhuis of de koepel stond - nog aanwezig. De zichtas tot aan het huis De Hartekamp is vrijwel geheel verloren door latere aanplant en begroeiing. Van de aanleg uit de tijd van Clifford (1709-1788) is nog herkenbaar: de Parnassusberg, het halfronde amphitheater, de kwartronde verhoogde vorm ter bescherming van de moestuinen in het zuidwesten en de twee gemetselde poortjes die de moestuin markeerden. Mogelijk is het kleine vijvertje een restant van de lange rechte vijver die hier lag.

Waardering

De HISTORISCHE PARK- EN TUINAANLEG is van algemeen belang vanwege

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de betekenis van de aanleg voor de historie van de tuinarchitectuur en historische botani;
- de landschappelijke aanleg met daarin nog herkenbare oudere formele elementen;
- vanwege zijn plaats in het oeuvre van J.D. Zocher;
- vanwege het werk van verschillende tuinarchitecten te weten Springer en Poortman;
- vanwege de functioneel-ruimtelijke samenhang met de andere onderdelen van de buitenplaats.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Historische aanleg

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument